

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 19. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	Дошкільна освіта
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Загальної педагогіки та дошкільної освіти
Семестр	3-4
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	к.п.н., доц. Пагула Тамара Іванівна
Контактна інформація	tamara.paguta@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>«Теорія та методика логіко-математичного розвитку» - складова дисциплін професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Дисципліна вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня спеціальності «Дошкільна освіта» на другому курсі у 3-4 семестрах й забезпечує формування у студентів компетентностей щодо закономірностей та особливостей інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку.</p> <p>Змістове наповнення навчальної дисципліни спрямовано на розкриття завдань оновлення системи математичного та логіко-математичного розвитку дошкільників спрямоване на конструювання нових форм і методів навчання й виховання, задля забезпечення особистісних якостей дитини. Важливість математичного складника в підготовці молодого покоління зумовлена посиленням значення математики в різних галузях науки, економіки й виробництва. Сформоване логіко-математичне мислення допомагає сучасній дитині аналізувати різноманітні процеси, приймати рішення не лише згідно з чітко розробленими алгоритмами, але й коригувати власні дії у змінних умовах життя. Саме тому, увага майбутніх вихователів повинна бути націлена на переосмислення пріоритетних завдань логіко-математичного розвитку, вибір найоптимальніших і найефективніших форм роботи з дошкільниками</p>
Мета та цілі	<p>Ознайомити здобувачів із основними науково-теоретичними та психологічними підходами щодо сприймання і засвоєння основ математики дітьми дошкільного віку; сформулювати систему вмінь - компетентностей майбутніх вихователів ЗДО, визначити і використовувати форми організації, способи активізації пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку задля їх інтелектуального розвитку; добирати методи і прийоми навчання враховуючи інтереси дітей та рівень їх математичного розвитку. Формування професійної компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти здійснювати розвиток у дітей логічних мисленневих операцій для подальшого використання в практичній діяльності. Сприяти формуванню особистості майбутнього педагога, розвитку його культури, ерудиції. Ознайомити студентів з теоретичними та практичними положеннями про логіко-математичний компонент дошкільної освіти; ознайомити студентів з прийомами розумової діяльності. Підготувати студентів до моделювання занять за різними теоретичними основами логіко-математичного освіти дошкільників; застосовувати практичні уміння і навички</p>

	з розвитку у дітей логічного мислення. Формувати рефлексивну позицію вихователя на педагогічну творчість, усвідомлення і аналіз власної діяльності
Результати навчання	<p>Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.</p> <p>Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.</p> <p>Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.</p> <p>Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.</p> <p>Математичні: критично мислити, знаходити різні способи вирішення професійних завдань, складати алгоритм виконання дій, розподіляти час у роботі (уміння вчитися); аналізувати та добирати дидактичні матеріали, застосовувати інформаційні та телекомунікаційні технології для виконання творчих завдань (ІКТ); будувати зв'язні висловлювання послуговуючись математичною термінологією (комунікативна).</p> <p>Визначити та прописати для відповідного силабуса дисципліни Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності (До soft skills зараховують навички комунікації, лідерство, працювати в команді, раціонально використовувати свій час, розуміння важливості обраної професії, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше).</p>
Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: Загальна та дошкільна педагогіка, загальна та дитяча психологія, вступ до спеціальності.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Теоретичні засади логіко-математичного розвитку дошкільників як складової системи педагогічних наук	<p>Логіко-математичний розвиток в системі педагогічних наук. Завдання логіко-математичного розвитку: формування системи елементарних математичних уявлень у дошкільників; формування передумов математичного мислення і окремих логічних структур мислення, підготовка дошкільників до застосування мисленнєвих операцій, необхідних для оволодіння математикою в школі та загального розумового розвитку; формування сенсорних еталонів та процесів; збагачення словника й удосконалення зв'язного мовлення; формування початкових форм навчальної діяльності.</p> <p>Основні поняття дисципліни: логіка, математика, логіко-математичний розвиток, логіко-математична компетентність, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, узагальнення, формування елементарних математичних уявлень, величина, форма, число, цифра, лічба, простір, час.</p> <p>Джерела розвитку методики логіко-математичного розвитку: народна математика, ідеї видатних педагогів минулого; експериментальні психолого-педагогічні дослідження; передовий педагогічний досвід; дані інших наук. Взаємозв'язок між логіко-математичним розвитком та логікою,</p>	<p>Мультимедійна презентація</p> <p>«Вклад у розвиток теорії та методики логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку одного з науковців (вибір персоналії: С. Ф. Русова, Є. І. Тихєєва, Ф. Н. Блехер, Г. М. Леушина, Н. А. Менчинська, О. К. Грибанова, З. Є. Лебедева, Л. І. Зайцева, Н. І. Баглаєва, Л. В. Артемова,</p>

	<p>філософією, математикою, психологією, педагогікою, методикою викладання математики в початкових класах та іншими методиками.</p>	<p>Г. В. Белошиста, І. Б. Стеценко, В. А. Старченко, К. Й. Щербакова, О.О. Фунтикова та ін.) - за бажанням студента).</p> <p>Започаткувати ведення словника основних термінів дисципліни, визначення яких потрібно знати напам'ять.</p> <p>Започаткувати створення портфоліо за кожним напрямом роботи з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку: добір методичних розробок занять з ФЕМУ, зразки та моделі наочності для різних форм роботи, літературно-художній матеріал математичного змісту, виготовлені лепбуки (розробки за кожною складовою частиною змісту програми: число, кількість і лічба, величина, форма і геометричні фігури, ознайомлення з часом, ознайомлення з простором, арифметичні задачі).</p>
<p>2. Організація роботи щодо логіко-математичного розвитку дошкільників</p>	<p>Загальнодидактичні принципи навчання дошкільників елементам математики: розвиваючого (виховуючого) навчання; його науковості; зв'язку з життям; доступності для дітей; наочності; систематичності, послідовності і міцності засвоєння знань; індивідуального підходу до дітей; свідомості і активності засвоєння знань. Зміст математичного розвитку дошкільників в комплексних та парціальних програмах дошкільної освіти. Роль дидактичних засобів у математичному розвитку дітей. Методи навчання елементам математики: практичні (вправи, досліди, ігри); наочні (демонстрація об'єктів та ілюстрація, спостереження, показ, розгляд таблиць, моделей); словесні (розповідання, бесіда, пояснення, словесні дидактичні ігри).</p>	<p>Виготовлення наочності по ознайомленню дошкільників з логіко-математичними поняттями</p> <p>Письмовий аналіз освітньої лінії Базового компоненту дошкільної освіти</p>

	<p>Прийоми: демонстрація вихователем способу дії в поєднанні з поясненням; інструкція по виконанню самостійних завдань; пояснення, роз'яснення, вказівки; запитання; словесні звіти дітей; контроль і оцінка. Форма організації навчання як спільна діяльність педагога і дітей, що здійснюється в певному порядку й встановленому режимі. Фронтальні, групові, індивідуально-групові, індивідуальні форми організації навчання елементам математики. Роль спостережень, розваг, гурткової роботи в навчанні дітей елементам математики. Значення занять з математики. Види занять за дидактичними цілями: заняття на повідомлення дітям нових знань; заняття на закріплення і систематизацію накопичено-організованого і стихійного досвіду дітей; контрольні; комплексні; інтегровані. Типи занять з математики: заняття у формі дидактичних ігор; заняття у формі дидактичних вправ; заняття у формі дидактичних ігор і вправ. Структура занять, її залежність від об'єму і змісту програмного матеріалу, завдань, вікових особливостей дітей, виду і типу занять.</p>	<p>«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Аналіз змісту логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку комплексних та парціальних програм.</p>
<p>Тема 3. Методика ознайомлення дошкільників з множиною</p>	<p>Встановлення поелементної відповідності двох множин, відношення «багато», «мало», «більше», «менше». Операції з множинами: об'єднання, вилучення частини множника. Групування множин за різними ознаками. Особливості сприймання і відтворення кількості предметів дітьми раннього і дошкільного віку. Завдання і зміст формування у дітей уявлень про множину.</p>	<p>Леп-бук по темі Конспект заняття по темі «Ознайомлення з поняттями «один», «багато»», дидактичні ігри по темі</p>
<p>4. Методика формування уявлень про величину і вимірювання величин</p>	<p>Поняття про величину предметів, властивості величин. Особливості сприйняття величин предметів дітьми раннього та дошкільного віку. Значення та завдання ознайомлення дошкільників з розмірами предметів в різних вікових групах. Методичні прийоми формування уявлень про величину. Поняття вимірювання. Значення та завдання навчання дітей елементам вимірювальної діяльності. Зміст основних понять, які формуються на основі вимірювання величини. Навчання дітей елементам вимірювальної діяльності, ознайомлення дітей із народними мірами вимірювання. Використання вимірювальної діяльності для розвитку математичних уявлень дітей.</p>	<p>Леп-бук Конспект заняття по темі «Ознайомлення з величинами та їх вимірювання», дидактичні ігри по темі</p>
<p>5. Методика формування уявлень про форму і геометричну фігуру</p>	<p>Поняття форми та геометричної фігури. Особливості сприйняття форми предметів та геометричних фігур дітьми раннього та дошкільного віку. Значення та завдання формування уявлень про форму та геометричні фігури. Засоби ознайомлення з формою та геометричними фігурами. Методика ознайомлення дітей з геометричними фігурами та формою предметів в різних вікових групах дитячого садка. Класифікація геометричних фігур за якісними ознаками та чисельністю.</p>	<p>Леп-бук Конспект заняття по темі «Ознайомлення з формою чи геометричною фігурою», дидактичні ігри по темі, Підібрати художній матеріал для їх означень (загадки, віршики, казки).</p>
<p>6. Методика ознайомлення дошкільників з кількістю та лічбою.</p>	<p>Поняття числа, лічби, різноманітні системи числення. Розвиток у дітей дошкільного віку уявлень про число. Етапи лічильної діяльності. Розвиток уявлень про натуральний ряд чисел. Завдання навчання дітей лічбі в різних вікових групах. Навчання дітей дошкільного віку кількісній лічбі.</p>	<p>Леп-бук Конспекти заняття по темі «Ознайомлення з порядковою та</p>

	Диференціювання процесу лічби від підсумку лічби. Утворення числа на основі порівняння множин. Взаємозалежність чисел в натуральному ряду, лічба за участю різних аналізаторів. Порядкова лічба, її відмінність від кількісної. Ознайомлення з цифрами. Склад чисел з одиниць та двох менших чисел.	кількісною лічбою», «Ознайомлення з числом і цифрою», дидактичні ігри по темі Підібрати художній матеріал для їх означень (загадки, віршики, прислів'я, казки).
7. Методика формування просторових уявлень	Поняття простору. Просторові уявлення та просторова орієнтація. Сприйняття простору дітьми раннього віку. Особливості орієнтації на місцевості. Особливості сприйняття дітьми дошкільного віку просторового розміщення предметів «від себе» і «від об'єктів». Особливості сприймання дітьми дошкільного віку просторових відношень між предметами. Завдання та значення формування у дітей уявлень та понять про простір. Умови формування просторових уявлень. Особливості формування уявлень про простір залежно від віку дітей. Роль групи у формуванні просторових уявлень.	Леп-бук Конспект заняття по темі «Формування просторових уявлень», дидактичні ігри по темі
8. Методика формування часових уявлень	Час та його властивості. Особливості сприйняття часу дітьми раннього та дошкільного віку. Значення та завдання формування часових уявлень. Зміст формування уявлень і понять про час. Методичні прийоми ознайомлення дітей з системою мір часу: доба, тиждень, місяць, рік. Розвиток «відчуття» часу у дітей старшого дошкільного віку, здібності планувати в часі діяльність, регулювати теми та режим роботи.	Леп-бук Конспект заняття по темі «Формування часових уявлень», дидактичні ігри по темі, Підібрати художній матеріал для їх означень (загадки, приказки, віршики, прислів'я, казки).
9. Методика ознайомлення дошкільників із розв'язуванням арифметичних задач та обчисленням	Особливості ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з обчислювальною діяльністю. Роль прикладів та задач в розумінні сутності арифметичних дій. Види та типи математичних задач, які розв'язують дошкільники. Послідовні етапи та методичні прийоми в навчанні рішенню арифметичних задач та прикладів.	Леп-бук Конспект заняття по темі «Ознайомлення із розв'язуванням арифметичних задач та виконання обчислювальної діяльності». П'ять простих задач ілюстрацій.
10. Планування роботи з логіко-математичного розвитку дошкільників та співпраця із сім'єю	Вимоги сучасної початкової школи до математичної підготовки дітей в закладі дошкільної освіти. Діагностування логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку у передшкільний період. Наступність у змісті та методах навчання математики. Значення планування і обліку роботи з логіко-математичного розвитку. Види та форми планування. Зміст календарного та перспективного планів. Взаємодія сім'ї та закладу дошкільної освіти з логіко-математичного розвитку дошкільника.	Аналіз навчальних програм Впевнений старт та першого класу НУШ Папка пересувка «Логіко-математичний розвиток дошкільника в

		сім'ї» Завдання для діагностики логіко-математичного розвитку дітей старшого дошкільного віку. План роботи з логіко-математичного розвитку дітей (.....) року життя на рік.
--	--	---

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

ОСНОВНА

1. Белошистая А. Формирование и развитие математических способностей дошкольников: Вопросы теории и практики: учебное пособие. М. : ВЛАДОС, 2003. 400 с.
2. Божко В. Г., Сазонова А. В. Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: навчально-методичний посібник. Луганськ : Знання, 2008. 100 с.
3. Брежнева О. Г., Щербакова К. Й. Формування елементів математики у дітей дошкільного віку: методичні рекомендації до семінарських і практичних занять. Маріуполь, 2006. 97 с.
4. Гальперин П. Я., Георгиев Л. С. Формирование начальных математических понятий. Теория и методика развития математических представлений у дошкольников: Хрестоматия. бч. СШ., 1994.
5. Грибанова О. К., Щербакова К. Й. та ін. Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей. К. : Вища школа, 1987. 134 с.
6. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності старших дошкільників. Методичний посібник. Х. : Видавництво «Ранок», 2008. 160 с.
7. Кіт Г. І. Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів з курсу «Теорії і методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку»: Навчально-методичний посібник. Хмельницький : Вид-во ХГПА, 2012. 43 с.
8. Ковальчук В. Ю., Жигайло О. О., Шаран О. В.. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень: курс лекцій. Дрогобич : Посвіт, 2013. 314 с.
9. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: Навчально-методичний посібник / Упорядник Т. І. Пагута. Львів, «Новий Світ-2000», 2020. 300 с.
10. Плетеницька Л. С., Крутій К. Л. Логіко-математичний розвиток дошкільників (за програмою «Дитина в дошкільні роки»). Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2002. 156 с.
11. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко [та ін.] Тернопіль: Мандрівець, 2012. 264 с.
12. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / кер. проекту Б. М. Жебровський. Тернопіль : Мандрівець, 2012. 104 с.
13. Формирование элементарных математических представлений у дошкольников / под ред. А. А. Столяра. М. : Просвещение, 1988. 303 с.
14. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики в дошкільників: Навчальний посібник. К. : Вид-во Європейського університету, 2011. 262 с.
15. Щербакова К. Й. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників. К. : Вища школа, 1996. 94 с.
16. Щербакова К. Й. Теорія і методика логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку: навчальний посібник. Мелітополь: Вид. буд. Мелітопольської міської друкарні, 2015. 200 с.

ДОДАТКОВА

1. Ардобицька К. Використання навчальних ігор на уроках. *Дошкільне виховання*. 1997. №1. С. 29.
2. Артемова Л. В. Колір. Форма. Величина. Число [Текст] : для кожної дитини, родини, вихователя, вчителя. К. : Томіріс, 1997. 173 с.
3. Артемова Л. В. Учися граючись. К. : Сяйво, 1994. 91 с.
4. Баглаева Н. Вимірювання – цікаво і корисно. *Дошкільне виховання*. 2001. № 5. С. 8-10.
5. Баглаева Н. Діагностика логіко-математичних умінь дитини. *Палітра педагога*. 1998. №3. С. 7-9.
6. Баглаева Н. Логіко-математичні ігри.. *Палітра педагога*. 2000. № 1. С. 14-17.

7. Баглаєва Н. Логіко-математичний розвиток дошкільнят: шляхи оптимізації. *Палітра педагога*. 2002. № 2. С. 12-14
8. Баглаєва Н. Розвиток логіко-математичного мислення у дошкільників. *Шлях освіти*. 1999. № 3. С. 34-36.
9. Баглаєва Н. Сучасні підходи до логіко-математичного розвитку дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 1999. № 7. С. 3-4.
10. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). Настільна книга керівника дошкільного навчального закладу. Ч.5 / упоряд. : Т. В. Панасюк, С. І. Нерянова, А. А. Грищенко. Тернопіль : Мандрівець, 2013.
11. Білоуско Л. Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку за допомогою засобів наочності (моделей). *Рідна школа*. 2002. №7. С. 45-48.
12. Білоуско Л. В., Барабаш В. І. Сучасні підходи до логіко-математичної компетентності у дітей старшого дошкільного віку. *Обдарована дитина*. 2013. № 10. С. 2–8.
13. Бегунова Т. І. Розвиток логіко-математичної компетентності дошкільника. *Дошкільний навчальний заклад*. 2012. № 6. С. 4–22.
14. Бородата Л. Дітям про величину. *Дошкільне виховання*. 1992. № 10. С. 10.
15. Брежнева О. Математичні ігри для дітей старшої групи. *Дошкільне виховання*. 2018. № 8. С.12-17.
16. Брежнева О. Математичний розвиток дітей у світлі ідей «Школи радості». *Дошкільне виховання*. 2018. № 8. С.10-11.
17. Брежнева О. Сучасні інноваційні підходи до забезпечення математичної освіти дітей дошкільного віку. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : Зб. наук. праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. 2001. Випуск 1 (44). С. 127-132.
18. Васильченко Н. П. Жива математика: Посібник для підготовки дитини до школи. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 128 с.
19. Вивчаємо час та пори року / укл. Л. І. Іванець. Х.: ПП Українське літературне агентство «УЛА», 2017. [6] с. : іл. (Книга-тренажер).
20. Грама Н. Г., Грама Г. П. Математичний розвиток особистості дитини дошкільного віку в сучасному баченні навчальних програм. *Наука і освіта*. 2011. № 6 (Педагогіка). С. 62–65.
21. Гришко О. І., Лаврінець О. Г. Математичні ігри та вправи як засіб формування елементарних математичних уявлень у дітей раннього та молодшого дошкільного віку: навч.-метод. пос. для студ. спец. 6.010101, 7.01010101 Дошкільна освіта, вихователів, методистів ДНЗ. Полтава : ПНПУ, 2013. 81 с.
22. Гришко О. І., Куцева О. І. Формування часових уявлень дітей п'ятого року життя : навч.-метод. пос. для студ. спец. 6.010101, 7.01010101 - Дошкільна освіта, вихователів, методистів ДНЗ. Полтава : ПНПУ, 2013. 80 с.
23. Гришко О. І., Явтушенко С. П. Використання дидактичних ігор і вправ при формуванні геометричних уявлень у дітей дошкільного віку : навч.-метод. пос. для студ. спец. 6.010101, 7.01010101 Дошкільна освіта, вихователів, методистів ДНЗ. Полтава : ПНПУ, 2013. 73 с.
24. Гришко О. І., Дзюба Т. О. Дидактичні ігри як засіб формування уявлень про кількість у дітей дошкільного віку : навч.-мет. посібник. Полтава : ПНПУ, 2013. 71 с.
25. Гришко О. І., Забалуї Ю. О. Моделювання як засіб формування просторових уявлень у дітей старшого дошкільного віку : навч.-мет. посібник. Полтава : ПНПУ, 2013. 55 с.
26. Гришко О. І., Васюк М. В. Сучасні підходи до формування геометричних уявлень у дітей старшого дошкільного віку: навч.-мет. посібник. Полтава : ПНПУ, 2013. 56 с.
27. Ерофеева. Т. И. Математика для дошкольников: Кн. для воспитателей дет. Сада. 2-е изд., доп. М. : Просвещение, 2007. 175 с.
28. Зайцева Л. Дошкільнятам про числа і цифри. *Дошкільне виховання*. 2013. № 12. С. 10–13.
29. Зайцева Л. Елементарна математична компетентність. *Дошкільне виховання*. 2004. № 7. С. 12-15.
30. Зайцева Л. І. Математична компетентність: диференційований підхід. *Палітра педагога*. 2004. № 2. С. 16-17.
31. Зайцева Л. Світ у вимірі математики. Компетентісний підхід до освіти дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 2017. № 12. С.2-4.
32. Зайцева Л. Формування елементарної математичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку : автореф. дис. на здобуття канд. пед. наук : 13.00.08 : «Дошкільна педагогіка». К., 2005. 20 с.
33. Ігрова діяльність старших дошкільників / Упор. Н. Ф. Юрченко. Х. : Вид. група «Основа», 2011. 170 с.
34. Игры и упражнения по развитию умственных способностей у детей дошкольного возраста / Сост. Л. А. Венгер, О. М. Дьяченко. Авторы: Л. А. Венгер, О. М. Дьяченко, Р. И. Говорова, Л. И. Цеханская. М., Просвещение, 1989. 127 с.
35. Кац Є. Математика в іграх для дітей старшої групи. *Дошкільне виховання*. 2018. № 1. С. 18-19.
36. Комарова Л. Как работать с палочками Кюизенера? Игры и упражнения по обучению математике детей 5-7 лет / Л. Д. Комарова. М. : Издательство ГНОМ и Д, 2006. 64 с.
37. Криворучко Т. Логіко-математичні ігри. *Дошкільне виховання*. 2007. №2. С. 10-11.

38. Кривошея Т. Математичні головоломки: формуємо сенсорно-пізнавальну, логіко-математичну та дослідницьку компетентності дітей. *Палітра педагога*, 2021. № 1. С.3- 8.
39. Кривошея Т. Розвиток творчого потенціалу дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку у процесі формування уявлень про форму предметів. Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 22-23 квітня 2021 р.) / за ред. О. А. Голюк ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2021. Вип. 10. С.20-25.
40. Логіко-математичні цікавинки. До Базової програми «Я у Світі» / уклад. Н. І. Дикань. Х. : Вид. група «Основа», 2010.143 с.
41. Магочкіна О. Математика у віршах. *Дошкільне виховання*. 2020. №9. С. 11.
42. Мамон В. Г., Яблонська І. А., Половець А. Л. Розвиток логіко-математичної компетентності дошкільників за допомогою паличок Кьюїзенера та блоків Дьєнеша. *Дошкільний навчальний заклад*. 2009. № 3. С. 21-27.
43. Метлина Л. С. Заняття по математике в детском саду. М. : Просвещение, 1985. 223 с.
44. Нестерук Н. Веселий гудзичок. *Дошкільне виховання*. 2017. № 1. С.30-31.
45. Новицька Т., Небжицька О. Пригоди на острові Математики. Квест для дітей старшої групи. *Дошкільне виховання*. 2017. № 4. С. 30-33.
46. Носова Е. А. Логика и математика в дошкольном возрасте. СПб., 1997.
47. Павленко Л. Г. Роль дидактичних ігор у розвитку логіко-математичних здібностей дошкільників. *Таврійський вісник освіти*. 2013. №2 (42). С. 80-87.
48. Пагута Т. І. Роль казки в логіко-математичному розвитку дітей дошкільного віку. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць*. № 1 (21). Рівне : РВЦ МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2019. С.124-134.
49. Пагута Т. І. Використання STREAM-ОСВІТИ з метою логіко-математичного розвитку дошкільників. *Педагогіка та психологія: сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 15-16 листопада 2019 р., Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2019. 148 с. (С. 48-52)*
50. Пагута Т. І. Формування мовленнєвої компетентності дошкільників на заняттях з логіко-математичного розвитку. *Збірник тез виступів учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми реформування дошкільної та початкової освіти України у контексті євроінтеграційних процесів» (10 грудня 2019 р.)*. Рівне: РВЦ МЕГУ імені академіка Степана Дем'янчука, 2019. 334 с. (С. 282-286)
51. Пагута Т. І. Роль дарів Ф. Фребеля в логіко-математичному розвитку дошкільників. *International scientific and practical conference «Psychology and pedagogy as sciences of formation and development of modern personality»: conference proceedings, December 27-28, Wloclawek: Izdawniciba «Baltija Publishing»*. 208 pages. (P. 202-206).
52. Пагута Т. І. Формування фахових компетентностей майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти на заняттях з теорії та методики формування елементарних математичних уявлень. *Збірник тез виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку вищої школи та економіки в XXI столітті» (15-16 жовтня 2020 р.)*. Рівне : РВЦ МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2020. 284 с. (С.112-116).
53. Пагута Т. І. Використання сучасних технологій навчання при викладанні курсу «Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників». *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць*. № 1 (17). Рівне : РВЦ МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2017. С. 113-122
54. Пагута Т. І. Розвиток логіко-математичних компетентностей старших дошкільників засобами ігрових методик. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць*. № 2 (18). Рівне : РВЦ МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2017. 292 с. С.98-107.
55. Пагута Т. І. Сучасні підходи до логіко-математичного розвитку дошкільників. *Психологія та педагогіка: історія розвитку, сучасний стан та перспективи досліджень: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (15-16 вересня 2017 р., м. Одеса)*. Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2017. 100 с. С. 78-82
56. Пагута Т. І., Семенюк О. Ю. Підготовка майбутніх вихователів до використання інформаційно-комп'ютерних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку. *Тенденції розвитку психології та педагогіки: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 3-4 листопада 2017 року)*. К. : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2017. 136 с.
57. Пагута Т. І. Використання сучасних технологій навчання в процесі вивчення навчальної дисципліни «Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників». *Збірник тез I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Університет і школа: перспективи співпраці» (м. Рівне, 19-21 квітня 2018 р. Навчально-науковий інститут права НУВГП*. Рівне, 2018. С. 67-69.
58. Плетенецька Л. Мандрівка у народну математику. *Палітра педагога*. 1999. №1. С. 3-8.

59. Плетеницька Л. С., Крутий К. Л. Логіко-математичний розвиток дошкільників (за програмою «Дитина в дошкільні роки»). Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2002. 156 с.
60. Решетняк О. Доматематична підготовка малюків: Монтессорі-підхід. *Дошкільне виховання*. 2017. № 12. С.10-12.
61. Сазонова А., Шматченко Г. Особливості навчання старших дошкільників розв'язування арифметичних задач. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. № 8. С. 36–47.
62. Самаріна В. В. Система роботи з впровадження технології саморозвитку М. Монтессорі в дошкільних навчальних закладах. Тернопіль : Мандрівець, 2011. 419 с.
63. Сивак Н. А. «Країна логіки» (логіко–математична компетентність дітей дошкільного віку). Методичний посібник Вінниця: ММК, 2020. 72 с.
64. Скворцова С. Логіко-математична компетентність дитини: наступність дошкільної і школи. *Дошкільне виховання*. 2011. №5. С. 13-17.
65. Скворцова С. Формування логіко-математичної компетентності п'ятирічних. *Дошкільне виховання*. 2011. №10. С. 15-19.
66. Скрипник В. Пригоди непосидючих одиничок. Формування базових уявлень про числа і цифри в дітей дошкільного віку. *Дошкільне виховання*. 2020. №9. С. 8-9.
67. Смирнова К. В. Математика. Космічна подорож. Х.: ПП Українське літературне агентство «УЛА», 2020. 10 с.
68. Стеценко І. Дивовижні перетворення аркуша паперу. *Дошкільне виховання*. 2017. № 12. С. 8-9.
69. Стеценко І. STREAM – освіта. Математичні дослідження. *Дошкільне виховання*. 2018. № 1. С. 13.
70. Стеценко І. Порівнюємо геометричні фігури за величиною. Математичні досліді для дітей молодшої групи. *Дошкільне виховання*. 2018. № 4. С.14-15.
71. Татарінова С. О. До проблеми формування логіко-математичних понять у практиці роботи дошкільного навчального закладу. *Наука і освіта*. Одеса : Півд. наук. центр АПН України, 2010, № 8. С. 148-151.
72. Татарінова С. Педагогічні умови формування логіко-математичних понять у старших дошкільників. *Дошкільне виховання*. 2009. №1. С.24–35.
73. Туник І. Розвиток логіко-математичних здібностей дошкільнят. *Палітра педагога*. Київ : «Світлич». 2004, №№ 3, 4. С. 24-29, 26-29.
74. Фальковська В. Циркова вистава – для малят забава. *Дошкільне виховання*. 2018. № 2. С.35-36.
75. Фунтикова О. О. В гостях у днів тижня. *Дошкільне виховання*. 1994. №1.
76. Фунтикова О. О. Від явища до сутності: Формування знань про час. *Дошкільне виховання*. 1998. №10. С. 6-7.
77. Фунтикова О. О. Дітям про час. *Дошкільне виховання*. 1996. №11. С. 8-9.
78. Фунтикова О. О. Педагогічні основи формування початкових математичних уявлень у дітей 4-5-го року життя. *Палітра педагога*. 1999. №4. С.10-13.
79. Храмічева О. Кольоровий світ навколо. *Дошкільне виховання*. 2017. № 1. С.32-34.
80. Чумак Л. В. Фігури: міні-підручник для дошкільнят. Х. : ПП «Навчальна література», 2016. [6] с.
81. Шевченко Т. С. Формирование представлений о времени и пространстве у детей дошкольного возраста средствами искусства: Автореф. дис.... канд. пед. наук. Ростов н/Д, 1999.
82. Шматченко Г. О. Освітнє середовище як засіб логіко-математичного розвитку старших дошкільників. *Наукові записки. Психолого-педагогічні науки Ніжинський державний ун-т ім. М. Гоголя*. 2011. № 4. С. 91–94.
83. Щербакова К. Розв'язування математичних задач: компетентний підхід. *Дошкільне виховання*. 2007. №11. С. 20-21.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Альтхауз Д. Цвет, форма, количество. Опыт работы по развитию познавательных способностей детей дошкольного возраста. М., 2000. 64 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://virmary.ucoz.ru/load/9-1-0-26>
2. Будько Т. С. Теория и методика формирования элементарных математических представлений у дошкольников: конспект лекций / Под. ред. Будько Т. С.; Брестский государственный университет им. А. С. Пушкина. Брест: Издательство БрГУ, 2006. 46 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pedlib.ru/Books/6/0257/6_0257-1.shtml
3. [Дудка З. Г. Використання дидактичного матеріалу з логіко-математичного розвитку – Всеосвіта. \[Електронний ресурс\]. Режим доступу: https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-didaktichnogo-materialu-z-logiko-matematichnogo-rozvitku-235039.html](https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-didaktichnogo-materialu-z-logiko-matematichnogo-rozvitku-235039.html)
4. Всеукраїнський портал Anelok: Навчальні електронні матеріали. Розділ «Математика». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://anelok.in.ua/product-category/matematyka/>
5. Формирование элементарных математических представлений у дошкольников [Електронний ресурс] / Под ред. А. А. Столяра. М.: Просвещение. 1988. 303 с. Режим доступу до ресурсу: http://www.i-gnom.ru/books/formirovaniye_math_pred.html

6. Сербина Е. В. Математика для малышей. М., 1992. 77 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.twirpx.com/file/295001/>
7. Рихтерман Т. Д. Формирование представлений о времени у детей дошкольного возраста: Просвещение, 1987. 47 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.superinf.ru/view_helpstud.php?id=59
8. Петрова В. Ф. Методика математического образования детей дошкольного возраста. [Электронный ресурс]. Каз.федер.ун-т. Казань, 2013. 203 с. Режим доступа до електронного ресурсу http://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net21452/20_218_A5kl000510.pdf
9. Михайлова З. А. Теория и методика развития математических представлений у дошкольников / З. А. Михайлова, Р. Л. Непомнящая. С.Петербург, 1994. 236 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа до електронного ресурсу <http://filegiver.com/free-download/mikhaylova-z-a-nepomnyashchaya-r-l-teoriya-i-metodika-razvitiya-matematicheskikh-predstavleniy-u-doshkoln>.
10. Математика для малюків http://adalin.mospsy.ru/l_01_00/l_01_08b.shtml
11. Кононович А. Н. Игровые комплексы по формированию элементарных математических представлений у дошкольников в группе Почемучки (4-й год жизни). Мозырь: ООО ИД «Белый ветер», 2007 72 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://elbooka.com/kniga/kniga-detskaia/44936-gromova-oe-formirovanie-elementarnyh-matematicheskikh-predstavleniv-u-detev-rannego-vozhrasta.html>
12. Ільченко Л. В., Чернега Н. С. Логіко-математичні ігри як засіб формування мислення старших дітей дошкільного віку. Навчально-методичний посібник. Сквіра: «Джерело», 2011. 70 с. [Электронный ресурс]. Режим доступа до ресурсу http://skviravo.ucoz.ru/load/doshkilna_osvita/ilchenko_ljudmila_viktorivna/2-1-0-238.
13. Громова О. Е. Формирование элементарных математических представлений у детей раннего возраста [Электронный ресурс]. М.: ТЦ Сфера, 2006. 48 с. Режим доступа: <http://elbooka.com/kniga/kniga-detskaja/44936-gromova-oe-formirovanie-elementarnyh-matematicheskikh-predstavleniy-u-detev-rannego-vozhrasta.html>
14. Електронний підручник «Математика в дитячому садку» http://www.i-gnom.ru/books/metlina_matematika_v_detskom_sadu.html
15. Пагута Т. І. Використання фольклорних творів як засобу логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку. Reviewed and recommended for publication The decision of the Organizing Committee of the conference «GLOBAL SCIENCE AND EDUCATION IN THE MODERN REALITIES '2020». Washington, USA. No 1 on August 27, 2020. С. 337-341 [Электронный ресурс]. Режим доступа до ресурсу. <https://www.sworld.com.ua/index.php/seccius3-16/32384-us03-066>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовуються практичні та лабораторні заняття, індивідуально виконуючи передбачену у плані практичного чи лабораторного занять роботу. Для цього використовуються: - усне опитування; - створення і оприлюднення мультимедійної презентацій з визначеної теми; - презентація розроблених конспектів занять з логіко-математичного розвитку дошкільників з відповідно виготовленою наочністю; - презентація лепбука з пропущеної теми.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали

Аудиторна робота	20
Самостійна робота	20
Індивідуальна робота	20
Підсумковий контроль – семестровий тестовий екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

90–100 балів студент отримує, якщо: – має глибокі і повні знання з дисципліни; – вільно використовує термінологічний апарат логіко-математичних понять; – здатний до розв'язання практичних завдань логіко-математичної спрямованості; – творчо підходить до їх інтерпретації та демонструє самостійність і оригінальність суджень; – вміє визначати та зіставляти провідні положення теоретичних знань праць з методики логіко-математичного розвитку дошкільників; – чітко формулює власну думку та переконливо аргументувати її, в тому числі в дискусії; – припускається кількох несуттєвих помилок, які швидко і самостійно виправляє.

74–89 балів студент отримує, якщо: – має добрі знання з дисципліни; – виявляє розуміння основних логіко-математичних понять; – здатний до розв'язання практичних завдань логіко-математичної спрямованості; – вміє добирати докази на підтвердження власних думок; – припускаються певної кількості суттєвих помилок, які самостійно виправляє.

60–73 бали студент отримує, якщо: – має задовільний рівень знань з дисципліни; – виявляє розуміння окремих логіко-математичних понять; – під керівництвом викладача аналізує фрагменти логіко-математичних занять, наводить приклади з них; – здатний за зразком розв'язувати практичні завдання логіко-математичної спрямованості; – вміє добирати докази на підтвердження власних думок, використовувати довідкову літературу; – припускається значної кількості помилок, які виправляє під керівництвом викладача.

1–59 балів студент отримує, якщо: – частково та поверхово відтворює навчальний матеріал, називаючи окремі факти; – виявляє нерозуміння логіко-математичних понять, відсутність умінь і навичок розумових дій, розв'язання завдань теоретико-практичних завдань логіко-математичної спрямованості; – припускається великої кількості помилок та не є здатним виправити їх навіть із допомогою викладача.